

**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA PRIE
LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

**SPRENDIMAS
DĖL E. K. 2018-04-18 SKUNDO**

2018 m. birželio 4 d. Nr. S-88 (7-66/2018)
Vilnius

Mokestinių ginčų komisija prie
Lietuvos Respublikos Vyriausybės,
susidedanti iš:

komisijos pirmininkės
komisijos narių

Editos Galiauskaitės
Martyno Endrijaičio
Rasos Stravinskaitės
Andriaus Veniaus – pranešėjas

sekretoriaujant

Ramutei Matkevičienei

mokesčių mokėtojai E. K. ar jos atstovui
nedalyvaujant

dalyvaujant mokesčių administratoriaus
atstovui

Daniel Sabukevič

2018 m. gegužės 22 d. išnagrinėjusi E. K. (toliau – Pareiškėja) 2018-04-18 skundą dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Finansų ministerijos (toliau – Inspekcija) 2018-02-20 sprendimo Nr. 68-17, n u s t a t ė:

Inspekcija ginčijamu sprendimu patvirtino Kauno apskrities valstybinės mokesčių inspekcijos (toliau – Kauno AVMI) 2017-12-18 sprendimo Nr. (7.46-4.7.2)-FR0682-460 dėl 2017-10-17 patikrinimo akto Nr. (12.15) FR0680-441 tvirtinimo nurodymus Pareiškėjai sumokėti į biudžetą 28865,56 Eur gyventojų pajamų mokestį (toliau – GPM), 15544,51 Eur GPM delspinigius, 2846 Eur GPM baudą (10 proc. mokesčio dydžio), 245,89 Eur privalomojo sveikatos draudimo įmokas (toliau – PSD įmokos), 778,21 Eur valstybinio socialinio draudimo įmokas (toliau – VSD įmokos).

Skundžiamame sprendime nurodyta, kad pirminiu 2016-06-15 patikrinimo aktu Nr. FR0680-434 Pareiškėjai buvo apskaičiuoti 44038,74 Eur (152057 Lt), iš jų pagal 2004-04-13 Mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) 70 straipsnį – 41953,48 Eur (144857 Lt) GPM. Kauno AVMI, išnagrinėjusi pirminį patikrinimo aktą ir Pareiškėjos pateiktas pastabas, 2016-08-17 sprendimu Nr. (04.7.2)-FR0682-529 pavedė atlikti pakartotinį Pareiškėjos patikrinimą.

Kauno AVMI atliko pakartotinį Pareiškėjos GPM patikrinimą už laikotarpį nuo 2008-01-01 iki 2012-12-31, VSD įmokų ir PSD įmokų patikrinimą už laikotarpį nuo 2011-01-01 iki 2012-12-31. Tiek pirminio, tiek pakartotinio patikrinimo metu Pareiškėjos 2011–2012 m. mokestinės prievolės, t. y. GPM dydis apskaičiuotas vadovaujantis MAĮ 70 str. 1

dalies nuostatomis ir Inspekcijos viršininko 2004-05-24 įsakymu Nr. VA-103 „Dėl Mokesčių apskaičiavimo pagal mokesčių administratoriaus įvertinimą taisyklių patvirtinimo“ patvirtintomis Mokesčių apskaičiavimo pagal mokesčių administratoriaus įvertinimą taisyklėmis (toliau – Taisyklės).

Pirminiame patikrinimo akte pažymėta, kad Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos Kauno apygardos valdybos Nusikalstamų veikų tyrimo skyrius (toliau – FNNT) 2014-01-23 raštu informavo, jog Pareiškėjos atžvilgiu buvo pradėtas ikiteisminis tyrimas byloje Nr. 06-1-01008-14. Kauno AVMI pagal FNNT 2014-02-14 užduotį atliko Pareiškėjos ūkinės finansinės veiklos tyrimą už laikotarpį nuo 2008-01-01 iki 2012-12-31, kuris įformintas 2015-06-26 Specialisto išvada. Ikiteisminio tyrimo metu, gavus papildomos informacijos, pagal 2015-10-21 užduotį atliktas papildomas ūkinės finansinės veiklos tyrimas, kuris įformintas 2015-11-24 Patikslinta specialisto išvada. Pirminis patikrinimas atliktas vadovaujantis MAĮ 72 straipsnio nuostatomis, gavus Kauno apygardos prokuratūros prokuroro V. R. leidimą mokestinio patikrinimo metu panaudoti duomenis ir dokumentus.

Kauno apygardos prokuratūros 2-ojo baudžiamojo persekiojimo skyriaus 2017-02-21 nutarimu Nr. 1.1-306214 Pareiškėjai nutrauktas ikiteisminis tyrimas Nr. 06-1-01-008-14 dėl Pareiškėjos galimo neteisėto praturtėjimo bei neteisėto vertimosi ūkine, komercine, finansine ar profesine veikla, pagal požymius nusikalstamos veikos, numatytos Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso (toliau – BK) 189¹ straipsnio 1 dalyje, nenustačius neteisėto praturtėjimo dalyko, kadangi tyrimo metu nėra galimybės nustatyti, kokia prieš BK 3, 67, 72, 190 straipsnių pakeitimo ir papildymo ir kodekso papildymo 723, 189 straipsniais įstatymo Nr. XI-1199 įsigaliojimą gautų pajamų dalis panaudota po minėto įstatymo įsigaliojimo paskoloms suteikti bei nekilojamam turtui įsigyti.

Kauno AVMI, išnagrinėjusi pakartotinį patikrinimo aktą ir Pareiškėjos pastabas, 2017-03-08 sprendimu Nr. (7.46-4.7.2)-FR0682-93 patvirtino pakartotiniame patikrinimo akte apskaičiuotą 42398,63 Eur GPM, 245,89 Eur PSD įmokas, 123,09 Eur PSD įmokų baudą, 778,21 Eur VSD įmokas, 389,25 Eur VSD įmokų baudą, taip pat Pareiškėjai apskaičiavo 20932,88 Eur GPM delspinigius bei 4239,86 Eur GPM baudą.

Pareiškėja pateikė skundą Inspekcijai, kuri 2017-05-04 sprendimu Nr. 68-61 pakeitė Kauno AVMI 2017-03-08 sprendimą ir vietoj 42398,63 Eur GPM, 4239,86 Eur GPM baudos, 20932,88 Eur GPM delspinigių, 778,21 Eur VSD įmokų, 389,25 Eur VSD įmokų baudos, 245,89 Eur PSD įmokų ir 123,09 Eur PSD įmokų baudos apskaičiavo 42398,63 Eur GPM, 4199,38 Eur GPM baudą, 20932,88 Eur GPM delspinigius, 778,21 Eur VSD įmokas ir 245,89 Eur PSD įmokas.

Pareiškėja pateikė skundą Mokestinių ginčų komisijai prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Komisija), kuri 2017-06-30 sprendimu Nr. S-150 (7-114/2017) panaikino Inspekcijos 2017-05-04 sprendimą Nr. 68-61 ir Pareiškėjos skundą perdavė centriniam mokesčių administratoriui nagrinėti iš naujo, remdamasi vieninteliu argumentu, t. y. nurodė įvertinti Pareiškėjos tikrinamojo laikotarpio pradžioje 2008-01-01 turėtą piniginių lėšų likutį.

Kauno AVMI atliko antrą pakartotinį Pareiškėjos patikrinimą ir 2017-12-18 sprendimu Nr. (7.46-4.7.2)-FR0682-460 patvirtino 2017-10-17 patikrinimo aktą Nr. FR0680-441 ir Pareiškėjai nurodė sumokėti 28865,56 Eur GPM, 15544,51 Eur GPM delspinigius, 2846 Eur GPM baudą, 245,89 Eur PSD įmokas, 778,21 Eur VSD įmokas.

Skundžiamu sprendimu Inspekcija patvirtino Kauno AVMI 2017-12-18 sprendimą Nr. (7.46-4.7.2)-FR0682-460. Inspekcija nurodo, kad ginčas šioje byloje vyksta dėl to, ar mokesčių administratorius pagrįstai konstatavo, jog Pareiškėja nedeklaravo dalies 2008-01-01–2012-12-31 laikotarpiu gautų pajamų, nuo kurių nesumokėjo GPM, VSD įmokų ir PSD įmokų bei ar mokesčių administratorius pagrįstai konstatavo, kad 2011–2012 m. Pareiškėjos patirtos išlaidos viršijo gautas pajamas.

Dėl Pareiškėjos vykdytos individualios veiklos. Tikrinamuoju laikotarpiu (2008-01-01–2012-12-31) Pareiškėja vykdė neregistruotą paskolų teikimo veiklą, kuri turi ekonominės naudos siekimo, komerciškumo požymių ir atitinka ekonominės veiklos sampratą. Pareiškėjos 2008–2009 m. gautų individualios veiklos pajamų nenustatyta, 2010 m. gautos pajamos sudarė 12995 Lt, 2011 m. – 11648 Lt, 2012 m. – 15287 Lt (patikrinimo akto 4 lentelė), t. y. Pareiškėja gavo 39930 Lt (11564,53 Eur) su šia veikla susijusias pajamas, kurių nedeklaravo ir nuo jų neapskaičiavo GPM.

Individualios paskolų teikimo veiklos pajamoms priskiriamos bet kokios su šia veikla susijusios pajamos (GPMĮ 5 str.) (*pavyzdžiui: palūkanos už paskolas; delspinigiai ir / ar baudos už pavėluotą paskolų grąžinimą; pajamos už perleistas paskolas; su paskolintomis lėšomis susijusios įvairios priemokos bei premijos ir pan.*), kurios apmokestinamos GPMĮ 6 straipsnio nustatyta tvarka – 2010 m. ir vėlesnių mokestinių laikotarpių pajamoms taikant 5 proc. GPM tarifą. Pareiškėja taip pat nepateikė pinigų skolinimo veiklos išlaidų dokumentų, todėl patikrinimo akte faktinės veiklos vykdymo išlaidos nebuvo nustatytos ir leidžiamais atskaitymais, vadovaujantis GPMĮ 18 str. 12 dalimi, vertinta suma, lygi 30 proc. gautų (uždirbtų) individualios veiklos pajamų, kurios nereikalaujama pagrįsti dokumentais.

Pareiškėja pažeidė GPMĮ 27 str. 1 dalies nuostatas, nes per mokestinį laikotarpį gautų pajamų nedeklaravo metinėse pajamų mokesčio deklaracijose už 2010–2012 m. bei neapskaičiavo ir nesumokėjo GPM:

Pareiškėja 2010 m. vykdydama paskolų teikimo veiklą gavo 12995 Lt pajamas, leidžiami atskaitymai (30 proc.) nuo šios sumos sudarė 3898,50 Lt, veiklos apmokestinamų pajamų suma – 9096,50 Lt (12995 – 3898,50), apskaičiuotas GPM – 454,83 Lt (9096,50 x 5 proc.), t. y. 455 Lt (131,78 Eur).

Pareiškėja 2011 m. vykdydama paskolų teikimo veiklą gavo 11648 Lt pajamas, leidžiami atskaitymai sudarė 3494,40 Lt, veiklos apmokestinamų pajamų suma – 8153,60 Lt (11648 – 3494,40), apskaičiuotas GPM – 407,68 Lt (8153,60 x 5 proc.), t. y. 408 Lt (118,16 Eur).

Pareiškėja 2012 m. vykdydama paskolų teikimo veiklą gavo 15287 Lt pajamas, leidžiami atskaitymai sudarė 4586,10 Lt, veiklos apmokestinamų pajamų suma – 10700,90 Lt (15287 – 4586,10), apskaičiuotas GPM – 535,04 Lt (10700,90 x 5 proc.), t. y. 535 Lt (154,95 Eur).

Taigi Pareiškėja nedeklaravo skolinimo individualios veiklos pajamų bei nuo jų neapskaičiavo 1398 Lt (2010 m. – 455,00 Lt, 2011 m. – 408,00 Lt, 2012 m. – 535,00 Lt) arba 404,89 Eur GPM.

Pareiškėja pakartotinio patikrinimo akte apskaičiuotų VSD įmokų bei PSD įmokų skunde neginčija. Inspekcija, įvertinusi patikrinimo metu nustatytas aplinkybes, konstatuoja, jog pakartotinio patikrinimo akte apskaičiuotos VSD įmokos 2687 Lt (2011 m. – 1162 Lt, 2012 m. – 1525 Lt), t. y. 778,21 Eur bei PSD įmokos 849 Lt (2011 m. – 367 Lt, 2012 m. – 482 Lt), t. y. 245,89 Eur apskaičiuotos pagrįstai.

Dėl Pareiškėjos galimybės teikti paskolas. Ankstesnių kontrolės veiksmų metu 2004-12-10 ir 2005-04-06 paaiškinimuose Pareiškėja teigė, kad paskolas teikė nuo 1997 m. (beprocentines ir su palūkanomis). Taip pat nurodė, kad paskolas pradėjo teikti, susirgus sūnui, nes reikėjo pinigų sūnaus gydymui. Notarų biurų pateiktais duomenimis, laikotarpiu nuo 1997-01-01 iki 2003-12-31 Pareiškėja suteikė paskolas 15 fizinių asmenų, iš viso 233190 Lt: N. Ž. (1997-05-16 suteikta 2000 Lt), V. V. (1997-09-30 – 4250 Lt), R. V. (1997-10-02 – 7500 Lt), D. V. K. (1997-04-28 – 9680 Lt), N. S. (1997-09-26 – 10000 Lt), I. R. (1997-10-01 – 11250 Lt), A. R. (1997-10-01 – 11250 Lt) S. J. (1997-10-08 – 7500 Lt), E. S. (1998-06-05 – 7400 Lt), R. T. Ž.i (1998-07-14 – 11360 Lt), V. L. (1999-04-26 – 40000 Lt), O. B. (1999-09-03 – 12000 Lt), R. S. (1999-07-23 – 9000 Lt), A. V. (2001-08-02 – 50000 Lt), J. D. (2002-08-10 – 40000). Pateiktose paskolų sutartyse palūkanos už suteiktas

paskolas nebuvo numatytos. Pareiškėja, pajamų šaltiniu paskoloms teikti nurodė nekilnojamojo turto pardavimo pajamas – iš viso 341700 Lt (patikrinimo akto 8–9 psl.).

Įvertinus 2014 metais gautą informaciją iš FNTT (raštai 2014-04-16, 2014-04-17, 2014-06-03, 2014-06-05 ir 2014-06-26) apie civilinėse bylose priimtas teismų nutartis, nustatyta, kad Pareiškėja laikotarpiu nuo 1997-01-01 iki 2003-12-31 įvairiems fiziniams asmenims suteikė paskolų už 542110,00 Lt (duomenys – 2017-01-03 patikrinimo akto 1 priede), t. y. 308920,00 Lt daugiau suteiktų paskolų, nei buvo žinoma mokesčių administratoriui ankstesnių kontrolės veiksmų metu. Apibendrinus surinktus duomenis bei tai, jog Pareiškėja Vienkartinės gyventojų (šeimos) 2003-12-31 turėto turto deklaracijos nepateikusi, nustatyta, jog 2003-12-31 Pareiškėja piniginių lėšų ne banke negalėjo turėti, nes jai išlaidoms padengti 2013-12-31 trūko 58223,60 Lt pajamų.

Tiek pirminio, tiek pakartotinio patikrinimo metu nustatyta, kad Pareiškėja per laikotarpį nuo 2004-01-01 iki 2007-12-31 fiziniams asmenims suteikė 93800 Lt paskolas. Šiuo laikotarpiu Pareiškėjos gautas pajamas sudarė: nekilnojamojo turto pardavimo pajamos – 3000 Lt, gauta senatvės pensija – 32268 Lt, skolininkų gražintos paskolos bei antstolių pagal vykdomuosius raštus išieškotos sumos – 392440,44 Lt (114710 + 277730,44), sutuoktinių D. ir K. T. pagal 2006-04-04 išlaikymo iki gyvos galvos sutartį pervestos piniginių lėšos – 44300 Lt, 2007-01-06 iš E. J. gauta 500000 Lt paskola, kitos piniginių įplaukos į Pareiškėjos atsiskaitomąją sąskaitą banke – 8121,36 Lt. Tuo pačiu laikotarpiu Pareiškėjos išlaidas sudarė: paskolų teikimo išlaidos – 93800 Lt, patirtos vartojimo išlaidos – 30917 Lt (Statistikos departamento pateiktais duomenimis miesto gyventojui), UAB „B1“ akcijų įsigijimo išlaidos – 180000 Lt, antstolių iš Pareiškėjos išieškotos sumos – 63289 Lt (2006-05-11 K. miesto apylinkės teismo sprendimas). Laikotarpio pabaigoje 2007-12-31 piniginių lėšų likutis banke buvo – 611 Lt.

Patikrinimo metu nustatyta, kad dalį iš 277730,44 Lt antstolių Pareiškėjai į atsiskaitomąją sąskaitą banke pervestų pinigų, t. y. 102708,86 Lt sudarė iš sūnaus S. K. skolininkų išieškota suma. Pareiškėja 2014-08-21 liudytojo apklausos protokole FNTT nurodžiusi, kad po sūnaus mirties paveldėjo apie 600000 Lt, tačiau negalėjo nurodyti sūnaus skolininkų vardų, pavardžių ar kitų duomenų. Be to, 2003-06-20 S. K. testamente nurodytas paveldėjimo objektas – kilnojamasis ir nekilnojamasis turtas, kuris mirties dieną jam priklausys ir iš ko besusidės, tačiau konkrečių fizinių asmenų finansiniai įsipareigojimai S. K. testamente nenurodyti. Pareiškėja testamentu paveldėjo butą adresu: X g. 7-6, K., taip pat šio testamento pagrindu (teismo nutarčių bei antstolių pateiktais duomenimis) perėmė ir reikalavimo teises į S. K. skolininkų įsipareigojimus bei jo įsiskolinimus, t. y. nustatyta, kad Pareiškėja perėmė reikalavimo teises į 10-ties fizinių asmenų paskolinius įsipareigojimus S. K.. Antstolių pateiktais duomenimis, laikotarpiu nuo 2004-01-01 iki 2012-12-31 iš šių asmenų Pareiškėjos naudai buvo išieškoti 225571,77 Lt, todėl Pareiškėjos teiginiai, jog po sūnaus mirties paveldėjo 600000 Lt susigražintų paskolų 2017-01-03 patikrinimo akte nebuvo vertinami, nes nebuvo pateikti juridinę galią turintys dokumentai ar kiti įrodymai, pagrindžiantys paveldėtos sumos realumą.

Pareiškėjos pakartotinio patikrinimo (2017-01-03) metu nustatyta, kad laikotarpiu nuo 2004-01-01 iki 2007-12-31 Pareiškėjos gautos pajamos viršijo patirtas išlaidas 611513 Lt (980130 – 368006 – 611) suma. 2013-11-13 paaiškinime Pareiškėja nurodė, kad 2007-12-31 ji galėjo turėti apie 300000 Lt piniginių lėšų likutį ne banke, kurio šaltinis – pajamos, gautos už parduotą nekilnojamąjį turtą, suteiktų paskolų palūkanos ir pensija. 2017-01-03 patikrinimo metu padaryta išvada, kad 2017-12-31 Pareiškėja galėjo turėti 300000 Lt grynąjį pinigų, kuriuos nurodė 2013-11-13 paaiškinime.

Pakartotinio 2017-10-17 patikrinimo akte įvertinti Komisijos 2017-06-30 sprendime nurodyti argumentai, jog ūkinės finansinės veiklos tyrimo metu atlikta Pareiškėjos pajamų bei išlaidų analizė yra išsamesnė bei objektyvesnė ir gali reprezentatyviai patvirtinti, kad Pareiškėja tikrinamojo laikotarpio pradžioje disponavo atitinkamomis lėšomis (611513 Lt).

Pakartotinio (2017-10-17) patikrinimo metu buvo įvertinta, jog Pareiškėjos piniginių lėšų likutis tikrinamojo laikotarpio pradžioje (2008-01-01) – 611 513 Lt, taip pat perskaičiuotos Pareiškėjos pajamos ir išlaidos už 2008–2011 m., tačiau turimų piniginių lėšų likučio pasikeitimas Pareiškėjos pajamų bei išlaidų balansui bei už 2012 m. apskaičiuotiems mokesčiams įtakos neturėjo.

Nustatyta, kad Pareiškėja nėra teikusi metinių pajamų deklaracijų už 2008–2012 metus. Įvertinus, jog Statistikos departamento skelbiamos vidutinės vartojimo išlaidos yra daug mažesnės už Pareiškėjos pateiktame paaiškinime nurodytas vartojimo išlaidas, laikoma, kad Pareiškėjos vartojimo išlaidos tikrinamuoju laikotarpiu sudarė 38 000 Lt per metus (2013-11-12 paaiškinimas apie gyventojų (šeimos) apytiksles vartojimo bei kitas išlaidas (forma FR0698).

Pakartotinio patikrinimo metu įvertinus Pareiškėjos piniginių lėšų likučius 2008-01-01 banke 611 Lt ir ne banke 611 513 Lt, 2008 metais gautas 69 305 Lt pajamas bei patirtas 40 453 Lt išlaidas, apskaičiuotas teigiamas piniginių lėšų balansas 329 470 Lt. Įvertinus, kad 2008 metais Pareiškėjos gautos pajamos viršijo patirtas išlaidas, piniginių lėšų likutis banke sudarė 7 Lt, galimas piniginių lėšų likutis ne banke 2009-01-01 sudarė 640 969 Lt.

Pakartotinio patikrinimo metu įvertinus Pareiškėjos piniginių lėšų likučius 2009-01-01 banke 7 Lt ir ne banke 640 696 Lt, nustatytas gautas pajamas 154 327 Lt (iš jų grąžintos paskolos bei antstolių išieškotos sumos sudarė 104 411 Lt) bei patirtas išlaidas 313 118 Lt (iš jų 250 000 Lt suteiktos paskolos bei 25 118 Lt antstolių išieškojimai iš Pareiškėjos kitų fizinių asmenų bei valstybės naudai), apskaičiuotas teigiamas lėšų balansas, t. y. 2009 metais Pareiškėjos gautos pajamos viršijo patirtas išlaidas, piniginių lėšų likutis metų pabaigoje banke sudarė 8 Lt, galimas piniginių lėšų likutis ne banke 2010-01-01 – 482 177 Lt.

Pakartotinio patikrinimo metu įvertinus Pareiškėjos piniginių lėšų likučius 2010-01-01 banke 8 Lt ir ne banke 482 177 Lt, nustatytas gautas pajamas 158 458 Lt pajamas (iš jų grąžintos paskolos bei antstolių išieškotos sumos sudarė 142 955 Lt) bei patirtas 207 404 Lt išlaidas (iš jų 78 000 Lt nekilnojamojo turto ir automobilio įsigijimo išlaidos, 91 404 Lt antstolių išieškojimai iš Pareiškėjos kitų fizinių asmenų naudai), nustatyta, kad 2010 m. Pareiškėjos gautos pajamos viršijo patirtas išlaidas 433 224 Lt. Įvertinus 2010-12-31 banke lėšų likutį – 15 Lt, Pareiškėjos galimas piniginių lėšų likutis ne banke 2011-01-01 – 433 224 Lt.

Pakartotinio patikrinimo metu įvertinus Pareiškėjos piniginių lėšų likučius 2011-01-01 banke 15 Lt ir ne banke 433 224 Lt bei 2011-12-31 banke – 437 Lt, nustatytas gautas pajamas 120 831 Lt (iš jų grąžintos paskolos bei antstolių išieškotos sumos sudarė 108 466 Lt) bei patirtas 1 047 022 Lt išlaidas (iš jų 614 000 Lt suteiktos paskolos, 394 765 Lt grąžinta paskola E. J. bei 257 Lt antstolių išieškojimai iš Pareiškėjos kitų fizinių asmenų naudai), nustatyta, kad Pareiškėjos 2011 m. išlaidos 493 389 Lt viršijo gautas pajamas, t. y. gautų pajamų nepakako patirtoms išlaidoms padengti, todėl padaryta išvada, kad Pareiškėja 2011 m. gavo 493 389 Lt kitų pajamų iš mokesčių administratoriui nežinomų ir nenustatytų šaltinių.

Pakartotinio patikrinimo metu įvertinus Pareiškėjos piniginių lėšų likučius 2012-01-01 banke 437 Lt ir ne banke 0 Lt bei 2012-12-31 banke – 15 Lt, nustatytas gautas pajamas 263 236 Lt (iš jų 144 158,25 Lt grąžintos paskolos bei antstolių išieškotos sumos ir 85 000 Lt iš kredito unijos „V1“ būsto remontui gauta paskola) bei patirtas 425 400 Lt išlaidas (iš jų 219 000 Lt pagal paprastuosius vekselius paskolinti pinigai, 46 000 Lt – grąžinti Pareiškėjos ir G. K. pasiskolinti pinigai, 122 400 Lt – nekilnojamojo turto įsigijimo išlaidos), nustatyta, kad Pareiškėjos patirtos išlaidos 161 742 Lt viršijo gautas pajamas, t. y. gautų pajamų nepakako išlaidoms padengti, todėl padaryta išvada, kad Pareiškėja gavo kitų pajamų iš mokesčių administratoriui nežinomų ir nenustatytų šaltinių.

Vadovaujantis MAĮ 70 str. 1 dalies nuostatomis ir Taisyklėmis (Taisyklių 4.1 p., 6.3.3 p.) Pareiškėjos patirtos išlaidos apskaičiuotos taikant išlaidų metodą, t. y. įvertinus Pareiškėjos išlaidų ir pajamų balansą. Pareiškėja, pažeisdama GPMĮ 22 str. 3 dalies, 6 str. 1 dalies bei 25 straipsnio, 27 str. 1 dalies nuostatas, nepateikė metinių pajamų deklaracijų už

2011–2012 m., nedeklaravo kitų 655 131 Lt (2011 m. – 493 389 Lt, 2012 m. – 161 742 Lt) pajamų iš mokesčių administratoriui nežinomų šaltinių bei nuo jų neapskaičiavo 98 269,65 Lt (2011 m. – 74 008,35 Lt, 2012 m. – 24 261,30 Lt) arba 28 460,68 Eur GPM.

Pareiškėja iš esmės remiasi tais pačiais argumentais, kuriais ginčijo Kauno AVMI 2017-12-18 sprendimą bei nepateikia naujų įrodymų. Nurodo, kad 2017-01-03 patikrinimo akte konstatuojami pažeidimai nėra naujai patikrinimo metu nustatyti pažeidimai, šie pažeidimai buvo užfiksuoti ir aukščiau įvardintose 2015-06-26 ir 2015-11-24 Specialisto išvadose, pateiktose ikiteisminio tyrimo Nr. 06-1-01008-14 metu. Pažymi, kad ikiteisminis tyrimas Nr.06-1-01008-14 jau yra baigtas. 2017-02-21 nutarimu Kauno apygardos prokuratūros prokuroras W. R. nutraukė ikiteisminį tyrimą Pareiškėjos atžvilgiu dalyje dėl nusikalstamos veikos, numatytos BK 189¹ str. 1 dalyje, padarymo, konstatuodamas, kad Pareiškėjos veikose ne tik nėra nusikalstamos veikos – neteisėto praturtėjimo požymių, bet ir kad „<...> nėra galimybės nustatyti tiksliai gautų pajamų iš kreditų teikimo veiklos. <...>“. Buvo priimtas galutinis teismo procesinis sprendimas – 2017-03-24 Kauno apylinkės teismo baudžiamasis įsakymas (byloje Nr. I-828-923/2017), kuriuo teismas nusprendė pripažinti Pareiškėją kalta padarius nusikaltimą, numatytą BK 202 str. 1 dalyje, ir skirti jai (190 MGL 7 155 Eur) dydžio baudą. Teismas baudžiamąjį įsakymą priėmė įvertindamas Kauno AVMI 2017-01-03 patikrinimo aktą Nr. FR0680-1. Pareiškėja, pažymi, kad Inspekcijos patikrinimo aktas Nr. (12.15) FR080-441 akivaizdžiai prieštarauja baudžiamojoje byloje konstatuotoms aplinkybėms. Konstatavus faktines aplinkybes, jog nusikalstamo praturtėjimo požymių Pareiškėjos veikose nenustatyta bei kad visos jos pajamos iš paskolų teikimo veiklos 2010–2012 m. laikotarpiu sudarė viso 39 930 Lt, mokesčių administratorius negali tą patį dokumentą (2017-01-03 patikrinimo aktą Nr. FR0680-1) vertinti kitaip bei pagal prokuroro ir teismo šį jau įvertintą dokumentą padaryti kitokią išvadą – jog Pareiškėja gavo daugiau pajamų, nei nustatė teismas ir prokuroras.

Skundžiamame sprendime Pareiškėjos argumentai pripažinti nepagrįsti. Pareiškėja nesutinka su visa pakartotinio patikrinimo aktu apskaičiuota 103 203 Lt suma, iš jų ir 2017-01-03 Kauno AVMI sprendime nuo Baudžiamuoju įsakymu patvirtintų skolinimo individualios veiklos pajamų buvo apskaičiuotu 1 398 Lt (2010 m. – 455,00 Lt, 2011 m. – 408,00 Lt, 2012 m. – 535,00 Lt) t. y. 404,89 Eur GPM, taip pat nuo šių pajamų apskaičiuotų VSD įmokų 2 687 Lt (778,21 Eur) ir PSD įmokų 849 Lt (245,89 Eur) suma. Pareiškėjos atstovas Komisijos posėdžio metu nurodė, jog neginčija, kad Pareiškėja gavo palūkanų pajamas iš vykdytos individualios paskolų teikimo veiklos, taip pat neginčija nuo gautų pajamų (39930 Lt) apskaičiuoto GPM. Pareiškėja skunde taip pat neginčija, jog vykdė neįregistruotą paskolų teikimo veiklą bei teisme pripažino savo kaltę, todėl Kauno AVMI pagrįstai konstatavo, kad dėl apskaičiuotų 404,89 Eur GPM bei nuo šių pajamų apskaičiuotų VSD įmokų 2 687 Lt (778,21 Eur) ir PSD įmokų 849 Lt (245,89 Eur) sumų ginčo nėra.

Pagal MAĮ 72 str. 1 dalies nuostatas mokesčių administratorius turi teisę apskaičiuoti mokesčius, surašydamas patikrinimo aktą, pagal iš kitų valstybės įstaigų ir institucijų gautus aktus (specialisto išvadas). Mokesčių administratorius mokesčius gali apskaičiuoti tais atvejais, kai valstybės įstaigos ir institucijos, pagal jų veiklą reglamentuojančiuose įstatymuose nustatytą kompetenciją atlieka asmenų komercinės, ūkinės ar finansinės veiklos patikrinimus ir nustato mokesčių įstatymų pažeidimus, tačiau nėra įgaliotos MAĮ nustatyta tvarka atlikti mokesčių administravimo veiksmų, t. y. FNNTT, kuri, vadovaujantis Lietuvos Respublikos finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos įstatymo 7 straipsnio nuostatomis, turi teisę atlikti ūkinės finansinės veiklos tyrimą, kurio metu surinkta ir pateikiama informacija siekiant nustatyti nusikalstamas veikas pagal BK.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (LVAT) 2016-06-16 administracinėje byloje Nr. A-887-442/2016 nurodė, kad mokesčių administratorius gali naudoti visas prieinamas mokesčių prievolių atsiradimui reikšmingas aplinkybes, įrodinėjimo priemones, kurių naudojimo įstatymai nedraudžia. Nei MAĮ, nei kiti įstatymai nenustato tokio ribojimo, kuris neleistų mokesčių administratoriui remtis ikiteisminio tyrimo metu

užfiksuotais duomenimis. Mokestiniais aspektais reikšmingi ikiteisminio tyrimo duomenys mokestinio patikrinimo metu bei nagrinėjant mokestinį ginčą yra naudojami ne tam tikrų asmenų baudžiamosios atsakomybės klausimo išsprendimui, bet mokestinių prievolių atsiradimui reikšmingų aplinkybių nustatymui. Šie duomenys yra tiriami ir vertinami ne baudžiamąjo proceso požiūriu, o pagal administracinio proceso įrodinėjimo taisykles, kaip ir bet kurie kiti administraciniame procese pateikti įrodymai (2012-03-01 nutartis adm. byloje Nr.A-442-1420/2012; 2012-10-22 nutartis adm. byloje Nr. A-442-1498/2012).

Ankstesnių Kauno AVMI kontrolės veiksmų metu Pareiškėja 2004-12-10 ir 2005-04-06 pateiktuose paaiškinimuose nurodė, kad paskolas (beprocentines ir su palūkanomis) teikė nuo 1997 m. Notarų biurų pateiktais duomenimis, laikotarpiu nuo 1997-01-01 iki 2003-12-31, Pareiškėja suteikė paskolas 15 fizinių asmenų, iš viso 233 190 Lt sumai, tačiau pateiktose paskolų sutartyse palūkanos už suteiktas paskolas nebuvo numatytos. Pareiškėjos teigimu, pajamų šaltinis paskoloms teikti buvo 341 700 Lt nekilnojamojo turto pardavimo pajamos (butas, esantis P. g. 23-43, P.; butas, esantis X g. 7-6, K.; butas, esantis D. ir G. g. 19-2, P., ½ namo, esančio M. g. 18A, K.), taip pat sūnaus S. K. 2001-03-08 gautos 216 700 Lt pajamos už parduotas negyvenamąsias patalpas, esančias S. g. 55, K. (disponavimui lėšomis pateiktas notariškai patvirtintas S. K. įgaliojimas). Įvertinus 2014 metais raštu gautą informaciją iš FNNT apie civilinėse bylose priimtas teismų nutartis, nustatyta, kad Pareiškėja tuo pačiu laikotarpiu (1997-01-01–2003-12-31) įvairiems fiziniams asmenims suteikė paskolas už 542 110 Lt, t. y. 308 920 Lt daugiau, nei buvo žinoma mokesčių administratoriui ankstesnių kontrolės veiksmų metu.

Iš surinktos informacijos nebuvo galimybės tiksliai nustatyti, kiek ir kokią sumą paskolų Pareiškėja suteikė tikrinamuoju laikotarpiu (2008-01-01–2012-12-31). Pareiškėja minėtu tikrinamuoju laikotarpiu suteikė 7 paskolas, iš viso 1 083 000 Lt sumai: 2009 m. 11 mėn. A. K. suteikė 240 000 Lt paskolą; 2009-12-10 M. K. suteikė 10 000 Lt paskolą; 2011-02-18 E. J. suteikė 600 000 Lt paskolą; 2011-09-23 M. K. suteikė 5 000 Lt paskolą; 2011-02-14 S. S. suteikė 10 000 Lt paskolą; 2012-05-03 B. O. K., suteikė 67 000 Lt paskolą; 2012-09-08 Z. R. suteikė 152000 Lt paskolą.

Įvertinus nustatytas aplinkybes dėl Pareiškėjos vykdytos tęstinės paskolų teikimo veiklos, Inspekcija padarė išvadą, jog Pareiškėjos vykdytos skolinimo veiklos sandoriai turi ekonominės naudos siekimo, komerciškumo požymių ir atitinka ekonominės veiklos sampratą ir GPMĮ 2 str. 7 dalies nuostatas, jog gyventojų vykdoma individuali veikla yra savarankiška veikla, kuria versdamasis gyventojas siekia gauti pajamų ar kitokios ekonominės naudos per tęstinį laikotarpį. Pakartotinio patikrinimo metu, nenustačius ir neturint tikslų duomenų apie visų paskolų gavėjų Pareiškėjai 2008–2012 metais sumokėtas palūkanas, Pareiškėjos gauta faktinė 39 930 Lt apmokestinamųjų pajamų / gautų palūkanų suma buvo vertinama pagal įrašus paskolų rašteluose (pakvitavime) bei banko pavedimus, kuriuose nurodoma mokėjimo paskirtis – palūkanos.

Pareiškėja per 1997–2012 m. (paskolas teikė ir ankstesniais laikotarpiais) suteikė ne mažiau kaip 51 paskolą 1 718 910,00 Lt sumai (patikrinimo akto 1 priedas), iš jų tikrinamuoju laikotarpiu – pagal 5 sutartis suteikė paskolų 864 000,00 Lt sumai ir pagal 2 vekselius 219 000,00 Lt sumai. Iš turimų duomenų nėra galimybės tiksliai nustatyti, kiek paskolų bei kokios sumos šiuo laikotarpiu buvo suteikusi Pareiškėja, tačiau toks kiekis suteiktų paskolų sandorių negali būti traktuojami kaip vienkartiniai, atsitiktiniai sandoriai. Pareiškėja ir pati neneigia, kad ilgą laiką užsiėmė paskolų teikimo veikla su palūkanomis ir be jų, skolindavo lėšas fiziniams asmenims.

Dėl savarankiškumo požymio nustatyta, jog Pareiškėja paskolų sutartis (pakvitavimus) surašydavo savo bute, esančiame X g. 7-6, Kaune, ji pati sprendavo ar suteiks paskolą, kokio dydžio bus palūkanos, derindavo paskolos sąlygas, asmeniškai perduodavo paskolintus grynuosius pinigus ir priimdavo grąžintas sumas bei palūkanas grynaisiais pinigais, pratęsdavo paskolos grąžinimo terminą bei inicijuodavo priverstinį išieškojimo veiksmų atlikimą, kai paskolos gavėjas nevykdė savo įsipareigojimų. Taigi Pareiškėja

savarankiškai atliko aktyvius veiksmus ir priėmė sprendimus, susijusius su skolininkų rizikos vertinimu, paskolos sutarties pasirašymu, paskolos suteikimu ir paskolos grąžinimu, t. y. vykdė skolinimo veiklą savarankiškai.

Pareiškėja siekė gauti ekonominės naudos per tęstinį laikotarpį. Nors tikrinamuoju laikotarpiu paskolų sutartys (pakvitavimai) buvo sudaryti su 2–2,5 proc. palūkanomis, tačiau M. K. pateiktame paaiškinime nurodžiusi, kad nors 5000 Lt paskola įforminta be palūkanų, tačiau realiai gauta suma buvo tik 4 000 Lt (1000 Lt sudarė 2,5 proc. palūkanos), t. y. palūkanų nefiksuojant jokiuose dokumentuose. Nustatyta, kad daugelyje sutarčių nenurodytas paskolos grąžinimo terminas, todėl Pareiškėjai pareikalavus grąžinti, o skolininkui negrąžinus per nurodytą laiką, Pareiškėja kreipdavosi į antstolius dėl skolų išieškojimo. Tokie sandoriai turi ekonominės naudos siekimo, komerciškumo požymių ir atitinka ekonominės veiklos sampratą.

Nors FNTT 2017-02-23 raštu informavo, jog Kauno apygardos prokuratūra 2017-02-21 nutarimu Nr. 1.1-306214 nutraukė ikiteisminį tyrimą Nr. 06-1-01-008-14 dalyje dėl galimo Pareiškėjos neteisėto praturtėjimo, pagal požymius nusikalstamos veikos, numatytos BK 189¹ straipsnio 1 dalyje, nenustačius neteisėto praturtėjimo dalyko, tačiau mokestinė prievolė gali atsirasti nepriklausomai nuo baudžiamosios bylos baigties. Ikiteisminio tyrimo metu surinkti faktiniai duomenys (*liudytojų apklausos protokolai, 2015-06-26 specialisto išvada Nr.(04.1)AU22-5, 2015-11-24 patikslinta specialisto išvada Nr.(04.2)AU22-18*) pagrįstai gali būti naudojamos nustatant Pareiškėjos mokestines prievoles. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Pareiškėja Kauno apylinkės teismo 2017-03-24 baudžiamuoju įsakymu byloje Nr. I-828-923/2017 buvo pripažinta kalta padariusi nusikaltimą, numatytą BK 202 str. 1 dalyje (*Neteisėtas vertimasis ūkine, komercine, finansine ar profesine veikla, versliškai ar stambiu*).

Taigi Kauno AVMI, vadovaudamasi MAĮ 72 straipsnio nuostatomis bei gavusi Kauno apygardos prokuratūros prokuroro leidimą, tiek pirminio, tiek pakartotinio patikrinimo metu pagrįstai panaudojo ikiteisminio tyrimo metu surinktus duomenis ir dokumentus bei liudininkų parodymus, pagal kuriuos buvo atliktas 2008-01-01–2012-12-31 laikotarpio Pareiškėjos GPM mokestinis patikrinimas.

Dėl Pareiškėjos argumentų, kad teismo baudžiamajame įsakyme konstatuota, jog visos Pareiškėjos pajamos iš paskolų teikimo veiklos 2010–2012 metų laikotarpiu sudarė 39 930 Lt, pažymėtina, kad baudžiamojoje byloje klausimas dėl Pareiškėjos pinigų likučio tikrinamojo laikotarpio pradžioje (2008-01-01) nebuvo nagrinėjamas. Pareiškėjos argumentai, kad Kauno AVMI padarė kitokia išvadą – jog Pareiškėja gavo daugiau pajamų, nei nustatė teismas bei prokuroras, laikytini nepagrįstais.

LVAT teisėjų kolegija yra pažymėjusi, kad ši teisės norma (MAĮ 70 str. 1 d.) skirta ne tam, kad būtų nustatytas tikslus (t. y. objektyviais duomenimis paremtas) mokestinės prievolės dydis, o tam, kad būtų nustatytas mokėtinos prievolės dydis, atitinkantis protingumo bei – kiek objektyviai įmanoma – teisingumo kriterijus. Mokesčių administratoriaus nustatytas mokėtinos prievolės dydis laikytinas pagrįstu tiek, kiek neviršija šių įvertinimo kriterijų. Todėl, kaip pažymėjo teisėjų kolegija, tam, kad būtų paneigtas tokiu būdu nustatytas mokestinės prievolės dydis, mokesčių mokėtojas turi pateikti įrodymus, patvirtinančius, kad nurodytų įvertinimo kriterijų buvo nesilaikyta, t.y. įrodyti, kad mokesčio administratoriaus nustatytas mokestinės prievolės dydis neatitinka protingumo bei teisingumo kriterijų.

Mokestinio patikrinimo metu nustatyti Pareiškėjos veiksmai – gautų pajamų nedeklaravimas, GPM nesumokėjimas, patirtų išlaidų apmokėjimo šaltinio nepagrindimas objektyviais duomenimis ir įrodymais – yra tos teisiškai reikšmingos aplinkybės, kurios suponuoja išvadą, kad Pareiškėja netinkamai vykdė pareigas apskaičiuoti mokesčius (Taisyklių 4.1 p.), todėl mokesčių administratoriui sudarė pagrindą konstatuoti, jog mokėtino mokesčio dydžio negalima apskaičiuoti (nustatyti) įprastine GPMĮ nustatyta tvarka ir mokesčių bazę apskaičiuoti pagal mokesčių administratoriaus įvertinimą.

Pareiškėja nepateikė jokių kitų objektyvių įrodymų, kuriais remiantis būtų galima konstatuoti, kad 2008-01-01–2012-12-31 laikotarpiu gautos jos pajamos ir patirtos išlaidos buvo kitokios nei apskaičiuota patikrinimo metu.

Dėl vartojimo išlaidų. Pareiškėja skunde nurodo, kad mokesčių administratorius nepagrįstai remiamasi jos 2013-11-12 paaiškinime nurodytomis vartojimo išlaidomis (38 000 Lt per metus), nes dar 2017-07-17 ji Inspekcijai pateikė prašymą nevertinti jos pateikto paaiškinimo „apie gyventojų (šeimos) apytiksles vartojimo bei kitas išlaidas“ 2008–2012 m. laikotarpiu, o vartojimo išlaidas skaičiuoti pagal Statistikos departamento patvirtintus skaičiavimus. Pareiškėja nurodo, kad 2013-11-12 pateiktas paaiškinimas yra akivaizdžiai suklustotas ir yra niekinis.

Skundžiamame sprendime nurodyta, kad dalį paaiškinimų ankstesnių kontrolės veiksmų metu Pareiškėja yra pateikusi pati (2004-12-10, 2005-04-06, 2013-11-12, 2013-11-13, 2013-12-10), iš jų ir 2013-11-12 paaiškinimą dėl 2008–2012 m. vartojimo išlaidų, kurį Pareiškėja pateikė atliekant jos mokestinį tyrimą. Pareiškėja mokestinio tyrimo metu yra pateikusi dar 4 paaiškinimus (2013-12-10) dėl suteiktos paskolos S. S. bei gautų paskolų iš Z. Ž., E. V. bei BMW automobilio įsigijimo aplinkybių, taip pat 2013-11-13 pateikusi atsakymus į jai pateiktą klausimą. Pareiškėja tik 2017-07-17 pradėjo neigti 2013-11-12 savo pačios pateiktą paaiškinimą apie vartojimo išlaidas bei praėjus beveik 4 metams teigti, kad jis yra suklustotas. Inspekcija nurodo, kad tiek pirminio, tiek pakartotinio patikrinimo metu Pareiškėja turėjo galimybę ir netgi prievolę (MAĮ 40 str.) pateikti patikslinančius paaiškinimus ar pateikti papildomus pagrindžiančius dokumentus dėl paaiškėjusių netikslumų ar naujų aplinkybių, tačiau Pareiškėja to nepadarė. Pareiškėja apsiribojo pasisakymais, tačiau pagrindžiančių ar paneigiančių patikrinimo akte padarytas išvadas dokumentų bei įrodymų nepateikė.

Pareiškėja su Inspekcijos sprendimu nesutinka ir Komisijos prašo skundžiamą sprendimą panaikinti.

Nurodo, kad Inspekcija ignoravo jos argumentą, jog patikrinimo aktas ištiesomis pastraipomis perrašytas iš ikiteisminio tyrimo specialisto išvadų, kurias, kaip ir patikrinimo aktą, surašė ta pati Kauno AVMI specialistė. Patikrinimo akte konstatuoti pažeidimai, jog neva Pareiškėjos išlaidos viršijo pajamas ir neva nuo gautų palūkanų Pareiškėja nesumokėjo GPM, nėra naujai patikrinimo metu konstatuoti pažeidimai. Šie pažeidimai yra užfiksuoti FNTT specialisto išvadose.

Pareiškėja nurodo, kad 2017-02-21 nutarimu Kauno apygardos prokuratūra nutraukė ikiteisminį tyrimą Nr. 06-1-01008-14 jos atžvilgiu, konstatuodama, kad Pareiškėjos veikose ne tik nėra nusikalstamos veikos – neteisėto praturtėjimo – požymių, bet ir kad „<<...>> nėra galimybės nustatyti tiksliai gautų pajamų iš kreditų teikimo veiklos. <<...>>“. Buvo priimtas galutinis teismo procesinis sprendimas šioje baudžiamojoje byloje, t. y. 2017-03-24 Kauno apylinkės teismo baudžiamasis įsakymas, kuriuo teismas nusprendė pripažinti Pareiškėją kalta padariusi nusikaltimą, numatytą BK 202 straipsnio 1 dalyje, ir skirti baudą. Šiame teismo baudžiamajame įsakyme nurodyta, jog teismas jį priėmė įvertindamas Kauno AVMI 2017-01-03 patikrinimo aktą Nr. FR0680-1, nurodant, jog teismas nustatė, kad Pareiškėja 2010–2012 m. laikotarpiu iš paskolų teikimo veiklos gavo iš viso 39930 Lt pajamas (12995,00 Lt + 11648,00 Lt + 15287,00 Lt). Pareiškėjos teigimu, mokesčių administratoriaus išvados, jog 2011–2012 m. Pareiškėjos patirtos išlaidos viršijo gautas pajamas iš viso 966644,00 Lt suma, akivaizdžiai prieštarauja baudžiamojoje byloje konstatuotoms aplinkybėms. Mokesčių administratorius mokesčius privalo apskaičiuoti tik nuo 39930 Lt. Tokios praktikos laikosi ir LVAT, konstatuodamas, kad iš naujo neįrodinėtini, kartą jau nustatyti: administracinėje ar civilinėje byloje – faktai ir aplinkybės; baudžiamojoje byloje – asmens padaryti veiksmai ir jais sukeltos teisinės pasekmės (2015-03-31 nutartis adm. byloje Nr. A-249-438/2015).

Pareiškėjos teigimu, MAĮ 72 str. 1 dalis (*mokesčių administratorius turi teisę apskaičiuoti mokesčių remdamasis kitu valstybės įstaigų ir institucijų aktais ar kitais dokumentais*) akivaizdžiai nesuteikia mokesčių administratoriui teisės kvestionuoti įsiteisėjusiais procesiniais sprendimais baudžiamojoje byloje nustatytų aplinkybių, o suteikia teisę šių nustatytų aplinkybių pagrindu paskaičiuoti mokėtinus mokesčius. Todėl baudžiamojoje byloje priimtais procesiniais sprendimais konstatavus, kad iš surinktų įrodymų negalima nustatyti Pareiškėjos neteisėto praturtėjimo fakto bei konkrečiai įvardinus, kokias pajamas Pareiškėja gavo tiriamuoju laikotarpiu, tokie procesiniai sprendimai negali būti kvestionuojami nei vietos, nei centrinio mokesčių administratorių.

Inspekcija ignoravo Pareiškėjos prašymą, apskaičiuojant patirtas išlaidas, vadovautis Statistikos departamento duomenimis, o ne Pareiškėjos 2013-11-12 paaiškinime apie apytiksles vartojimo ir kitas išlaidas 2008–2012 m. laikotarpiu nurodytą 38000 Lt / metus išlaidų sumą. Pareiškėjos nuomone, jos 2013-11-12 paaiškinimas yra suklastotas, jame padaryti pataisymai, kurie padaryti ne viena ir ta pačia rašysena. Pareiškėja kategoriškai pareiškia, kad per metus tokio dydžio išlaidų ji niekada nepatyrė. Minėtame paaiškinime padaryti įrašai, kad Pareiškėja anūko G. K. išlaikymui net 5 metus skirdavo po 8000 Lt yra visiškai absurdas. Anūkas nėra Pareiškėjos išlaikytinis.

Pareiškėjos nuomone, priimant skundžiamą sprendimą, visiškai neatsižvelgta į jos teiginius, jog išvados apie neva gautų palūkanų sumą yra tik deklaratyvios, grindžiamos ne objektyviais duomenimis (konkrečių paskolų sutarčių nuostatomis, įsiteisėjusiais teismų sprendimais), o tik prielaidomis, daromomis subjektyviai ir vienpusiškai vertinant suinteresuotų asmenų parodymus, duotus ikiteisminio tyrimo metu.

Mokesčių administratorius taip pat nepagrįstai savo išvadas grindžia Pareiškėjos anūko G. K. Pareiškėjos vardu surašytais paaiškinimais. LVAT išaiškino, kad nustatant teisiškai reikšmingas aplinkybes, turi būti įvertintas ir įrodymų šaltinių patikimumas (2015-02-26 nutartis adm. byloje Nr. A-544-822/2015). Pareiškėjos nuomone, G. K. surašyti ir pasirašyti paaiškinimai negali būti vertinami kaip jos pačios paaiškinimai ir jais negali būti grindžiami patikrinimo akte pateikti mokesčių apskaičiavimai, nes minėtų paaiškinimų Pareiškėja nesurašė ir nepasirašė, be to, 2013-12-20 įgaliojime anūkui nebuvo suteikti įgalinimai Pareiškėjos vardu pateikti paaiškinimus.

Iš bylos medžiagos matyti, kad Pareiškėjos skundas atmestinas, skundžiamas Inspekcijos sprendimas tvirtintinas.

Nagrinėjamu atveju mokestinis ginčas kilo dėl nurodymų Pareiškėjai sumokėti 28865,56 Eur GPM, 15544,51 Eur GPM delspinigius, 2846 Eur GPM baudą, 245,89 Eur PSD įmokas, 778,21 Eur VSD įmokas, mokesčių administratoriui, atlikus Pareiškėjos mokestinį patikrinimą už laikotarpį nuo 2008-01-01 iki 2012-12-31, konstatavus, kad Pareiškėja vykdė individualią paskolų teikimo veiklą, tačiau nedeklaravo iš šios veiklos gautų 39930 Lt paskolų palūkanų pajamų, taip pat konstatavus, jog Pareiškėjos išlaidos tikrintuoju laikotarpiu viršijo pajamas 655131 Lt (2011 m. – 493389 Lt, 2012 m. – 161742 Lt) suma (*skunde Komisijai Pareiškėja klaidingai nurodė 966644,00 Lt sumą*) t. y., jog Pareiškėja gavo iš mokesčių administratoriui nežinomų šaltinių kitų pajamų, nuo kurių pajamų mokestis patikrinimo metu buvo apskaičiuotas pagal mokesčių administratoriaus įvertinimą (MAĮ 70 str. 1 d.).

Iš bylos medžiagos matyti, kad dėl Pareiškėjos iš vykdytos individualios veiklos gautų nedeklaruotų pajamų 11564,53 Eur (39930 Lt) mokesčių administratorius apskaičiavo ir nurodė Pareiškėjai sumokėti 404,89 Eur GPM, 778,21 Eur VSD įmokas ir 245,89 Eur PSD įmokas, o dėl Pareiškėjos gautų ir nedeklaruotų pajamų iš mokesčių administratoriaus nežinomų šaltinių 189739,05 Eur (655131 Lt) Pareiškėjai apskaičiavo ir nurodė sumokėti 28460,68 Eur GPM (98269,65 Lt) ir 2846 Eur GPM baudą. Mokesčių administratorius 15544,51 Eur GPM delspinigius Pareiškėjai apskaičiavo nuo viso nesumokėto 28865,56 Eur GPM (404,89 Eur + 28460,68 Eur).

Komisija nurodo, kad Komisijoje dėl to paties dalyko (*dėl nustatytų aplinkybių, jog Pareiškėja nedeklaravo iš individualios veiklos gautų pajamų ir nuo jų nesumokėjo pajamų mokesčio, taip pat dėl aplinkybių, jog Pareiškėjos išlaidos viršijo pajamas*) jau buvo nagrinėtas Pareiškėjos skundas. Komisija 2017-06-30 priimtu sprendimu Nr. S-150 (7-114/2017) panaikino Inspekcijos 2017-05-04 sprendimą Nr. 68-61 ir Pareiškėjos skundą perdavė centriniam mokesčių administratoriui nagrinėti iš naujo, remdamasi vieninteliu argumentu – mokesčių administratoriaus nenuoseklumu nustatant Pareiškėjos mokestinę bazę, t. y. Komisija minėtu sprendimu nurodė įvertinti Pareiškėjos tikrinamojo laikotarpio pradžioje (2008-01-01) turėtą piniginių lėšų likutį. Kauno AVMI atliko Pareiškėjos patikrinimą ir 2017-12-18 sprendimu Nr. (7.46-4.7.2)-FR0682-460 nurodė Pareiškėjai sumokėti aukščiau nurodytą mokestinę prievolę. Skundžiamu sprendimu Inspekcija patvirtino minėtą Kauno AVMI sprendimą.

Pareiškėja Komisijai iš esmės pateikia tuos pačius nesutikimo su skundžiamu sprendimu argumentus, kuriuos buvo nurodžiusi ankstesniame savo skunde. Pareiškėja nesutinka su mokesčių administratoriaus atliktu faktinių aplinkybių bei įrodymų vertinimu, t. y. akcentuoja, kad mokesčių administratorius neturėjo teisės kvestionuoti baudžiamojoje byloje konstatuotų aplinkybių, t. y., jog nenustatytas Pareiškėjos neteisėto praturtėjimo faktas, kad mokesčių administratorius neturėjo teisės vadovautis jos anūko G. K. teiktais paaiškinimais. Pareiškėjos nuomone, išvados, kad 2011–2012 m. jos patirtos išlaidos viršijo gautas pajamas 655131 Lt suma prieštarauja baudžiamojoje byloje konstatuotoms aplinkybėms. Pareiškėjos teigimu, mokesčių administratorius jai mokesčius galėjo apskaičiuoti tik nuo 39930 Lt sumos. Taip pat nurodo naują motyvą dėl, Pareiškėjos nuomone, neteisingai apskaičiuotų (nustatytų) jos patirtų išlaidų. Taigi pagrindiniai Pareiškėjos akcentai nukreipti į netinkamą faktinių duomenų įvertinimą, mokesčių administratoriaus neatsižvelgimą į aplinkybes, reikšmingas bylai. Kadangi savo skundu būtent Pareiškėja nustato mokestinės bylos nagrinėjimo ribas, Komisija nagrinėjamą bylą spręs pagal Pareiškėjos pareikštus konkrečius reikalavimus.

Įvertinusi bylos medžiagoje pateiktus įrodymus ir nustatytas aplinkybes, taip pat nurodytus Pareiškėjos argumentus, Komisija daro išvadą, kad mokesčių administratorius pagrįstai konstatavo, jog Pareiškėja vykdė individualią paskolų teikimo veiklą, tačiau, pažeisdama GPMĮ nuostatas, nedeklaravo iš šios veiklos gautų 39930 Lt pajamų. Taip pat darytina išvada, kad mokesčių administratorius, nustatęs, jog Pareiškėjos išlaidos viršijo jos gautas pajamas, turėjo pagrindą taikyti MAĮ 70 straipsnį ir apskaičiuoti mokesčius pagal mokesčių administratoriaus įvertinimą, taikydamas išlaidų metodą, nes vienas iš pagrindų, suteikiančių teisę mokesčių administratoriui mokesčių bazę nustatyti pagal įvertinimą, yra nurodytas Taisyklių 4.1 punkte, t. y. kai mokesčių mokėtojas nevykdo arba netinkamai vykdo savo pareigas apskaičiuojant mokesčius, t. y. kai mokesčių mokėtojo įsigyto turto vertė ir / ar asmeninės išlaidos per atitinkamą laikotarpį yra didesnės už deklaruotas pajamas ir kitais atvejais. Komisija, vengdama pasikartojimų ir, sutikdama su mokesčių administratoriaus pateiktu MAĮ 70 straipsnio ir Taisyklių nuostatų vertinimu, plačiau šių nuostatų ir faktinių ginčo bylos aplinkybių iš naujo neapartinėja, juolab, kad Pareiškėja iš esmės nekelia ginčo dėl MAĮ 70 straipsnio taikymo teisėtumo ir pagrįstumo. Nagrinėjamu atveju mokesčių administratorius atsižvelgė į ankstesniame Komisijos 2017-06-30 sprendime Nr. S-150 (7-114/2017) nurodytas aplinkybes dėl neteisingai nustatyto Pareiškėjos tikrinamojo laikotarpio pradžioje (2008-01-01) turėtų piniginių lėšų dydžio ir ginčo atveju vertino, kad Pareiškėja 2008-01-01 galėjo turėti 611513 Lt piniginių lėšų likutį (*ankstesnio patikrinimo metu vertinta, kad Pareiškėja 2008-01-01 galėjo turėti tik 300000 Lt*), kartu perskaičiavo Pareiškėjos pajamas ir išlaidas už 2008–2001 m. laikotarpį.

Dėl Pareiškėjos vykdytos individualios veiklos. Šiuo klausimu Komisija plačiau nepasisakys, nes tiek ankstesniame skunde Komisijai, tiek ir 2018-04-18 skunde Komisijai Pareiškėja pripažino ir sutiko, jog tikrinamuoju laikotarpiu vykdė paskolų teikimo individualią veiklą ir iš šios veiklos gavo 11564,53 Eur (39930 Lt) palūkanų pajamas, kurių

nustatyta tvarka nedeklaravo ir nuo kurių nesumokėjo priklausančių mokėti mokesčių. Pareiškėja net akcentavo, kad jai mokesčius mokesčių administratorius galėjo apskaičiuoti nuo 39930 Lt gautų pajamų. Iš Kauno apylinkės teismo 2017-03-24 teismo baudžiamojo įsakymo baudžiamojoje byloje Nr. 1-828-923/2017 taip pat matyti, kad Pareiškėja kalta prisipažino visiškai, jog gavo 11564,53 Eur pajamas, skolindama pinigus fiziniams asmenims. Atsižvelgiant į šias aplinkybes, taip pat į tai, kad ši suma nustatyta pagal įrašus paskolų rašteluose bei banko pavedimus, kurių mokėjimo paskirtis – palūkanos, Komisija ir ginčo atveju Pareiškėjos skunde nurodytus argumentus, kad mokesčių administratoriaus išvados šiuo klausimu grindžiamos ne objektyviais duomenimis, o tik prielaidomis, pripažįsta visiškai nepagrįstais ir prieštaraujančiais pačios Pareiškėjos teiginiais. Taigi mokesčių administratoriaus nurodymas Pareiškėjai nuo gautų 11564,53 Eur (39930 Lt) palūkanų pajamų sumokėti į biudžetą 404,89 Eur GPM, 778,21 Eur VSD įmokas ir 245,89 Eur PSD įmokas pripažintinas teisėtu ir pagrįstu.

Dėl Pareiškėjos pajamų ir išlaidų. Mokesčių administratorius įvertino tikrinamuoju laikotarpiu Pareiškėjos gautas pajamas (*gautą pensiją, Pareiškėjos naudai antstolių išieškotas pinigines lėšas, pagal sutartį iki gyvos galvos pervestas pinigines lėšas, fizinių asmenų Pareiškėjai grąžintas paskolų sumas ir kt.*), patirtas išlaidas (*vartojimo išlaidas (nustatytos pagal Pareiškėjos 2013-11-12 paaiškinimą), iš Pareiškėjos antstolių išieškotas sumas, fiziniams asmenims suteiktas paskolas*) ir nustatė, kaip minėta, jog, Pareiškėjos išlaidos viršijo jos pajamas 655131 Lt suma. Pareiškėja metinių pajamų deklaracijų už 2008–2012 m. nėra teikusi. Detaliai Pareiškėjos tikrinamuoju laikotarpiu gautos pajamos ir patirtos išlaidos nurodytos Komisijos sprendimo 5 psl., todėl Komisija šių aplinkybių nekartoja, o šioje sprendimo dalyje plačiau pasisako dėl Pareiškėjos skunde akcentuotų aplinkybių šiuo klausimu.

Pareiškėjos teigimu, baudžiamojoje byloje nustatyta, kad tikrinamuoju laikotarpiu ji gavo tik 11564,53 Eur (39930 Lt) dydžio pajamas, neteisėto praturtėjimo faktas nenustatytas, todėl mokesčių administratorius neturėjo teisės kvestionuoti baudžiamojoje byloje nustatytą aplinkybių dėl jos tikrinamuoju laikotarpiu gautų nedeklaruotų pajamų dydžio ir nepagrįstai konstatavo, jog Pareiškėja gavo kitas 655131 Lt dydžio pajamas.

Nurodyti Pareiškėjos argumentai atmetami kaip nepagrįsti. K. apylinkės teismo baudžiamuoju įsakymu baigtoje byloje nustatytos aplinkybės tik dėl Pareiškėjos *iš individualios pinigų skolinimo veiklos* gautų pajamų dydžio, t. y. dėl 11564,53 Eur (39930 Lt) sumos.

Kauno apygardos prokuratūros 2017-02-21 nutarime nutraukti ikiteisminį tyrimą Nr. 06-1-01008-14 nurodyta, kad „nors po BK 3, 67, 72, 190 straipsnių pakeitimo ir papildymo ir kodekso papildymo 723, 189 straipsniais įstatymo Nr. XI-1199 įsigaliojimo Pareiškėjos išlaidos viršijo gautas pajamas viso 966644 Lt, tačiau akivaizdu, jog Pareiškėja po 2010-12-11 (įstatymo įsigaliojimo) dalį išlaidų patyrė iš gautų pajamų prieš įstatymo įsigaliojimą, skolinų lėšų bei kitų mokesčių administratoriui nežinomų šaltinių. Kadangi tyrimo metu nėra galimybės nustatyti, kokia prieš šio įstatymo įsigaliojimą gautų pajamų dalis panaudota po minėto įstatymo įsigaliojimo paskoloms suteikti bei nekilnojamajam turtui įsigyti, todėl nenustačius neteisėto parturtėjimo dalyko, ikiteisminis tyrimas dalyje nutraukiamas, nenustačius, kad būtų padaryta veika, numatyta BK 189-1 str. 1 dalyje“. Taigi, kaip matyti iš nutarimo Pareiškėjos atžvilgiu nutraukti ikiteisminį tyrimą, jame taip pat nustatyta aplinkybė, jog Pareiškėjos išlaidos viršijo jos gautas pajamas (*kaip jau nurodyta šiame Komisijos sprendime, po Komisijos 2017-06-30 sprendimo Nr. S-150 (7-114/2017) atlikus Pareiškėjos pakartotinį patikrinimą ir tikrinamojo laikotarpio pradžioje pripažinus Pareiškėją turėjusią didesnę piniginių lėšų likutį, Pareiškėjos tikrinamuoju laikotarpiu gautos / turėtos pajamos iš mokesčių administratoriui nežinomų šaltinių sumažėjo nuo 966644,00 Lt iki 655131 Lt*). Pažymėtina, kad baudžiamojoje byloje klausimas dėl Pareiškėjos pinigų likučio tikrinamojo laikotarpio pradžioje (2008-01-01), kuris turi įtakos Pareiškėjos tikrinamojo laikotarpio pajamų ir išlaidų balansui, nebuvo nagrinėjamas.

Pareiškėjos argumentai, kad Kauno AVMI padarė kitokia išvadą – jog Pareiškėja gavo daugiau pajamų, nei nustatė teismas bei prokuroras, laikytini nepagrįstais.

Taip pat konstatuotina, jog kartais baudžiamoji atsakomybė už mokesčių apskaičiavimo ir sumokėjimo pažeidimus bei administracinė atsakomybė gali sutapti. Tačiau vien neįrodžius asmens nusikalstamos veikos dar negalima teigti, jog nebus įrodyti jo mokestiniai pažeidimai, kurių sudėtys nebus įtvirtintos baudžiamajame įstatyme bei kurių įrodinėjimui nebus taikomi standartai, lygiaverčiai įtvirtintiesiems Baudžiamojo proceso kodekse (*LVAT 2013-08-29 nutartis adm. byloje Nr. A-602-1105/2013*). Pareiškėjos atžvilgiu buvo sprendžiamas baudžiamosios atsakomybės taikymo klausimas Baudžiamojo ir Baudžiamojo proceso kodeksų nustatyta tvarka ir sąlygomis, t. y. ikiteisminio tyrimo metu nebuvo sprendžiami Pareiškėjos apmokestinimo klausimai. Tokie klausimai sprendžiami MAĮ ir kitų mokesčių teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis, todėl nenustačius asmens nusikalstamos veikos nereiškia, jog jam negali būti suformuota mokestinė prievolė, t. y. Pareiškėjos nurodyta aplinkybė dėl minėto ikiteisminio tyrimo nutraukimo baudžiamojoje byloje negali būti vertinama kaip šalinanti Pareiškėjos mokestinę atsakomybę. Kaip nurodė LVAT, pareiga sumokėti mokesčius, ir pareiga atsakyti už padarytą nusikalstamą veiką ar administracinį teisės pažeidimą nėra susijusios tiesioginiu priežastiniu ryšiu. Palanki baudžiamosios bylos baigtis apelianto atžvilgiu konstatuoja įrodymų nepakankamumą baudžiamosios atsakomybės prasme, tačiau ne mokestinės atsakomybės prasme (*LVAT išplėstinės teisėjų kolegijos sprendimas administracinėje byloje Nr. A⁶-238/2007*). Taip pat LVAT yra nurodęs, kad MAĮ ir specialieji mokesčių įstatymai neapibrėžia įrodymų sąvokos ir nenustato konkretaus įrodinėjimo priemonių sąrašo mokestinių ginčų bylose, todėl, atsižvelgiant į teisės teoriją bei doktriną, įrodymais gali būti laikomi visi teisėtai gauti faktiniai duomenys, patvirtinantys atitinkamas faktines aplinkybes, svarbias ginčo teisingam išnagrinėjimui. Todėl ikiteisminio tyrimo metu surinkta medžiaga, kaip informacijos šaltinis, gali būti vertinama nustatant mokestinius pažeidimus ir sprendžiant mokestinės atsakomybės klausimą (*2012-09-18 nutartis adm. byloje Nr. A⁴³⁸-2100/2012, 2013-10-28 nutartis adm. byloje Nr. A-575-1571/2013*). Kartu Komisija sutinka su Inspekcijos pozicija, kad mokesčių administratorius, vadovaudamasis MAĮ 72 straipsnio nuostatomis, turėjo teisę apskaičiuoti mokesčius, surašydamas patikrinimo aktą, pagal iš kitų valstybės įstaigų ir institucijų gautus aktus (*ginčo atveju – iš FNNT, kuri, vadovaujantis Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos įstatymo 7 straipsnio nuostatomis, turi teisę atlikti ūkinės finansinės veiklos tyrimą*).

Taigi Komisija daro išvadą, kad aplinkybės, kurių pagrindu neužteko konstatuoti Pareiškėjos nusikalstamą veiką (nepagrįstą praturtėjimą) baudžiamosios atsakomybės prasme, negali paneigti mokestinio patikrinimo metu, remiantis surinktais duomenimis, padarytų išvadų, jog Pareiškėja gavo pajamų (655131 Lt) iš mokesčių administratoriui nežinomų šaltinių, kurių nedeklaravo ir nuo kurių nesumokėjo pajamų mokesčio, t. y. paneigti nustatyto mokestinio pažeidimo. Inspekcija, vadovaudamasi MAĮ 72 straipsnio nuostatomis bei gavusi Kauno apygardos prokuratūros prokuroro leidimą, tiek pirminio, tiek pakartotinio mokestinio patikrinimo metu pagrįstai panaudojo ikiteisminio tyrimo metu surinktus duomenis ir dokumentus bei liudininkų parodymus, pagal kuriuos buvo atliktas Pareiškėjos GPM apskaičiavimo, deklaravimo ir sumokėjimo patikrinimas už laikotarpį nuo 2008-01-01 iki 2012-12-31.

Dėl Pareiškėjos argumentų, jog mokesčių administratorius, apskaičiuodamas tikrinamuoju laikotarpiu Pareiškėjos patirtas išlaidas, turėjo vadovautis Statistikos departamento duomenimis, o ne vertinti Pareiškėjos 2013-11-12 paaiškinime apie apytiksles vartojimo ir kitas išlaidas 2008–2012 m. laikotarpiu nurodytą 38000 Lt per metus išlaidų sumą, nurodytina, kad savo pačios pateiktą 2013-11-12 paaiškinimą ir jame nurodytus duomenis Pareiškėja pradėjo neigti tik 2017-07-17 Inspekcijai pateiktame paaiškinime, t. y. praėjus beveik 4 metams. Kaip matyti iš bylos medžiagos, 2013-11-12 Pareiškėjos pateikti duomenys apie patiriamų išlaidų dydžius buvo naudojami tiek 2015 metų surašytose

specialisto išvadose, tiek ikiteisminio tyrimo metu, atliekant Pareiškėjos pakartotinius mokestinius patikrinimus, mokestinį ginčą nagrinėjant Inspekcijoje bei Komisijoje, tačiau Pareiškėja pripažintų vartojimo išlaidų neginčijo. Komisijos nuomone, Pareiškėjos priešingų aplinkybių nurodymas, ankstesnių paaiškinimų neigimas praėjus gana dideliu laikotarpiu, nepateikiant jokių priešingą išvadą leidžiančių padaryti įrodymų, vertintina kaip Pareiškėjos pasirinkta gynybinė pozicija, kad išvengtų mokestinių prievolių vykdymo. Komisijos nuomone, tokie prieštaringi (priešingi) Pareiškėjos paaiškinimai (teiginiai) dėl patirtų išlaidų užkerta kelią tikėti Pareiškėjos sąžiningumu. Pareiškėja taip pat išskėlė naują versiją dėl jos 2013-11-12 paaiškinimo suklastojimo, tačiau, kokių veiksmų ėmėsi (ar ėmėsi) šiai versijai patvirtinti, nenurodė ir jokių šias aplinkybes patvirtinančių įrodymų nepateikė. Taigi Komisija (kaip ir Inspekcija) neturi pagrindo kitaip vertinti pačios Pareiškėjos 2013-11-12 paaiškiniame nurodytų duomenų apie jos patirtų išlaidų dydžius. Komisija sutinka, kad mokesčių mokėtojas bet kuriame mokestinio ginčo etape gali teikti paaiškinimus ar įrodymus, tačiau pažymėtina, kad labiau pasitikima pirminiais paaiškinimais, nes jiems (jų turiniui) neturi įtakos laiko bei kitos aplinkybės. Pirminiai paaiškinimai laikytini labiau atskleidžiantys tikrąją tiesą įrodymais, juolab, kad tokį ilgą laikotarpį pati Pareiškėja nekeitė savo pozicijos. LVAT taip pat laikosi pozicijos, kad pirmasis paaiškinimas yra mažiausiai iškraipantis faktines aplinkybes, nes jam neturi įtakos laikas (*LVAT 2007-06-14 nutartis Nr. A17-621/2007*).

Dėl Pareiškėjos teiginių, jog mokesčių administratorius neturėjo teisės vadovautis jos anūko G. K. teiktais paaiškinimais, Komisija šiuo klausimu sutinka su Inspekcijos skundžiamame sprendime išdėstyta pozicija, jog Pareiškėja dėl, jos nuomone, netinkamų ir / ar neteisėtų G. K. (atstovo) veiksmų / neveikimo, savo teises gali ginti civiline tvarka, sprendžiant ginčą bendrosios kompetencijos teisme.

Komisija pažymi, kad MAĮ yra įtvirtintos atitinkamos mokesčių mokėtojo pareigos: laiku ir tiksliai įvykdyti mokestinę prievolę (MAĮ 40 str. 1 d. 1 p.); teisingai apskaičiuoti mokesį, vadovaudamasis mokesčių įstatymais (MAĮ 40 str. 1 d. 4 p.); teisės aktų nustatyta tvarka tvarkyti apskaitą, saugoti apskaitos dokumentus ir registrus, taip pat kitus dokumentus (MAĮ 40 str. 1 d. 6 p.); pateikti mokesčių administratoriui visus patikrinimui atlikti reikiamus dokumentus, kompiuteriu tvarkomos apskaitos duomenis bei kitą informaciją (MAĮ 40 str. 1 d. 8 p.); pateikti paaiškinimus apie pajamų gavimo šaltinius ir juos pagrįsti (MAĮ 41 str.), todėl mokesčių mokėtojas (Pareiškėja), atlikdamas mokestines teises pasekmes galinčius sukelti veiksmus, t. y. suteikdamas įgaliojimą kitam fiziniui asmeniui atstovauti jam mokesčių inspekcijoje, turi būti protingas, atsakingas ir rūpestingas. Pažymėtina, kad Pareiškėja, nesutikdama su anūko G. K. Pareiškėjos vardu mokesčių administratoriui dar pirminio patikrinimo metu pateiktu 2014-01-17 paaiškiniu apie turto įsigijimo ir (ar) pajamų gavimo šaltinius ir jų pagrindimą, galėjo pateikti paaiškinimą apie kitus ir / ar kitokio dydžio turto įsigijimo ir (ar) pajamų gavimo šaltinius ir jų pagrindimą. Skundžiamame sprendime teisingai pažymėta, kad tiek pirminio patikrinimo metu, tiek pakartotinio patikrinimo metu Pareiškėja turėjo galimybę ir netgi prievolę (MAĮ 40 str.) pateikti patikslinančius paaiškinimus ar pateikti papildomus pagrindžiančius dokumentus dėl paaiškėjusių netikslumų ar naujų aplinkybių, tačiau Pareiškėja to nepadarė. Taigi Komisija Pareiškėjos argumentus, jog mokesčių administratorius neturėjo teisės vadovautis jos anūko G. K. teiktais paaiškinimais, taip pat laiko jos pasirinkta gynybine pozicija šiame mokestiniame ginče, siekiant išvengti mokestinių prievolių vykdymo.

Atsižvelgdama į visas aukščiau nurodytas aplinkybes, Komisija konstatuoja, kad Inspekcija priėmė teisėtą ir pagrįstą sprendimą, todėl jį naikinti Pareiškėjos skunde nurodytais motyvais nėra pagrindo.

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, vadovaudamasi Mokesčių administravimo įstatymo 155 str. 4 dalies 1 punktu, n u s p r e n d ž i a:

Patvirtinti Inspekcijos 2018-02-20 sprendimą Nr. 68-17.

Pagal Mokesčių administravimo įstatymo 159 str. 1, 3 ir 4 dalis mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su Mokestinių ginčų komisijos sprendimu, turi teisę šį sprendimą apskųsti Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, 01102 Vilnius). Pagal Mokesčių administravimo įstatymo 159 str. 2 dalį apskųsti Mokestinių ginčų komisijos sprendimą taip pat turi teisę centrinis mokesčių administratorius, tačiau tik tuo atveju, kai centrinis mokesčių administratorius ir Mokestinių ginčų komisija, spręsdami mokestinį ginčą (arba mokestinio ginčo metu), skirtingai interpretavo įstatymų ar kito teisės akto nuostatas. Skundas Vilniaus apygardos administraciniam teismui turi būti paduodamas ne vėliau kaip per 20 dienų po Mokestinių ginčų komisijos sprendimo įteikimo dienos.

Komisijos pirmininkė

Edita Galiauskaitė

Komisijos nariai

Martynas Endrijaitis

Rasa Stravinskaitė

Andrius Venius